

Kennisnet

Kennisnet jaarverslag 2023

Laat ict werken **voor het onderwijs**

Inhoud

INHOUD	2
INLEIDING.....	3
Reflectie Kennisnet.....	3
Strategie van Kennisnet	4
Kernactiviteiten	5
Additioneel gefinancierde activiteiten	6
ACTIVITEITEN IN 2023.....	8
Kwaliteit van onderwijs	10
Betrouwbare, veilige en flexibele organisatie van ict en informatie	15
Sturing op de ontwikkeling van technologie en markt	19
ORGANISATIE KENNISNET	22
Missie 22	
Organisatie	23
Governance	23
Verslag raad van toezicht	24
Organisatieontwikkelingen.....	27
Communicatie.....	27
Personeel	28
Financiën	29
Ondernemingsraad.....	30
Vooruitblik: Jaarplan 2024 “Koers houden”	32

Inleiding

Reflectie Kennisnet

Het jaar 2023 is de start geweest van een nieuwe meerjarenkoers. Bij de uitwerking van deze meerjarenkoers hebben we gekeken naar (nieuwe) ambities, beleidsvoornemens en actuele ontwikkelingen die impact hebben op de digitalisering in het onderwijs. Hiervoor maakt Kennisnet gebruik van DESTEP-analyse. In overleg met onze partners de PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, MBO Digitaal, SIVON en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) hebben we een koers ontwikkeld die gericht is op de toekomst. De komende jaren zorgt Kennisnet voor een stabiel fundament zodat scholen technologie kunnen benutten om de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs te verbeteren en veiligheid- en ict-risico's te beheersen.

We hebben als Kennisnet het merendeel van onze doelstellingen dit jaar behaald. Binnen het gros van de activiteiten zijn de vooraf geformuleerde resultaten en doelen gehaald. Vanuit de drie rollen die Kennisnet binnen de sector inneemt bieden we ondersteuning in de vorm van diensten/voorzieningen en kennisdeling. Met betrekking tot onze diensten/voorzieningen zijn de volgende belangrijke resultaten behaald: we hebben de Dienst Verwerkersovereenkomst – ontwikkeld in het kader van het programma Digitaal Veilig Onderwijs - gelanceerd en deze wordt momenteel geïmplementeerd bij scholen en leveranciers. Verscheidene tools die Kennisnet voor het onderwijs aanbiedt zijn op basis van de wensen en behoeften uit de sector doorontwikkeld en bieden nog betere ondersteuning binnen het onderwijsproces. De voorzieningen hebben in 2023 erg stabiel gedraaid, zo hebben er geen P1 verstoringen plaatsgevonden. Dit soort verstoringen hebben een hoge impact en urgentie. Er is continue gemonitord en de diensten zijn conform de afspraken geleverd. Dit betekent dus dat scholen te allen tijde toegang hadden tot de voorzieningen en diensten van Kennisnet. Dit heeft bijgedragen aan de kwaliteit van het onderwijs.

Naast de levering van diensten, deelt Kennisnet haar expertise via kennisproducten en netwerken. Als Kennisnet organiseren we het Netwerk Informatiemanagement. Andere netwerken als het netwerk informatiebeveiliging en privacy (IBP), Netwerk Leermiddelen, Kennisgroep ict en Kenniskring I-coaches, ondersteunen wij in samenwerking met partners. Via deze netwerken komen we meer in contact met de onderwijsprofessionals binnen de scholen. Hierdoor zijn we in staat hen beter te ondersteunen en halen we de wensen en behoeften op waarmee we onze diensten en kennisproducten meer vraaggericht kunnen ontwikkelen. Onze kennisproducten delen we via diverse kanalen en tijdens bijeenkomsten.

We spelen in op politieke en maatschappelijke ontwikkelingen die het onderwijs raken bij onze activiteiten, zeker daar waar het gaat om het publicaties op de website of bij het organiseren van bijeenkomsten. Zo ontwikkelde we een handreiking die scholen kunnen gebruiken bij het opstellen van beleid rond het 'verbannen' van mobieltjes uit de klas.

De lijst met additionele programma's is in 2023 gegroeid. Naast de projecten/programma's die als gevolg van de toekenning van het Nationaal Groeifonds werden uitgevoerd, zijn er dit jaar twee nieuwe activiteiten bij gekomen. Dit is de Digitale School, waar Kennisnet in samenwerking met OCW zich inspant om (langdurige) thuiszitters via verschillende vormen van afstandsonderwijs ook educatie te bieden. En in samenwerking met SLO is het Expertisepunt Digitale Geletterdheid gelanceerd.

In enkele gevallen is er vertraging opgelopen. Dit heeft verschillende oorzaken: veranderende behoefte in het onderwijs, een langere doorlooptijd dan vooraf verwacht en openstaande vacatures. Binnen de unit Expertise zien we voornamelijk de gevolgen van het capaciteitstekort. Als gevolg hiervan zien we op de volgende thema's teruglopende resultaten: informatiemanagement, data-analyse van leermiddelen en het duurzaamheidsvraagstuk van digitalisering.

2023 diende als schakeljaar om met alle partners van Kennisnet een stabiele basis voor de toekomst neer te zetten. Gezien alle recente (technologische) ontwikkelingen die het onderwijs raken en vanwege verdere besluitvorming over een aantal nieuwe programma's en projecten met grote impact op de activiteiten van Kennisnet, stellen we het opstellen van een meerjarig perspectief nog een jaar uit. Om die reden bouwt het Jaarplan 2024 dat in het derde kwartaal is opgeleverd, voort op de koers uit 2023.

Naast de nieuwe koers is met de sectorraden en OCW ook gesproken over de toegevoegde waarde van Kennisnet voor het onderwijs en de omvang van de impact die we maken. We halen deze informatie op via drie verschillende wegen. De MYRA laat zien waar het onderwijs staat zodat we ons portfolio daarop kunnen aanpassen. De input uit onze netwerken gebruiken we om beter aan te sluiten bij concrete behoeften. Daarnaast keken we in 2023 specifiek naar de impact van een aantal van onze activiteiten. Het is aan ons als organisatie om onze activiteiten zo te richten dat we een grote bijdrage leveren aan kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs.

Strategie van Kennisnet

Kennisnet is de publieke organisatie voor ict in het po, vo, (v)so en voor specifieke thema's in het mbo. We ondersteunen het onderwijs bij het waarmaken van belangrijke ambities. Technologie biedt het onderwijs veel nieuwe kansen en mogelijkheden om aan de slag te gaan met hedendaagse vraagstukken. Daarbij moet wel in acht worden genomen dat de inzet van technologie ook impact kan hebben op belangrijke (publieke waarden van het onderwijs. Daarom zet Kennisnet zich ervoor in dat technologie wordt benut om de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs te verbeteren en veiligheids- en ict-risico's te beheersen. We zorgen ervoor dat:

- het onderwijs goed geïnformeerd keuzes kan maken over digitalisering;
- scholen gebruik kunnen maken van een gevarieerd en passend aanbod aan (digitale) leermiddelen en ict-toepassingen;
- het onderwijs zelf regie kan voeren over digitalisering in het onderwijs

Kennisnet werkt vanuit drie rollen aan de ambities die hierboven staan beschreven : expert en gids, ontwikkelaar en dienstverlener en keten- en sectorarchitect. Meer hierover verderop (Missie).

Figuur 1: de drie rollen van Kennisnet.

Kennisnet draagt vanuit deze drie elkaar aanvullende rollen bij aan goed en veilig gebruik van ict in het onderwijs. Daarbij zet Kennisnet in op de strategie die is beschreven in de meerjarenkoers en van waaruit de activiteiten in het Jaarplan 2023 zijn opgesteld. De thema's waar Kennisnet zich op richt en de bijbehorende doelstellingen, zijn vastgesteld in samenspraak met de PO-Raad, VO-raad, MBO Raad, MBO Digitaal en het ministerie van OCW.

Kernactiviteiten

De activiteiten die Kennisnet in 2023 heeft uitgevoerd, clusteren we in drie strategische lijnen. Binnen elke lijn heeft Kennisnet doelen opgesteld, waaraan de activiteiten bijdragen. Hieronder lichten we de strategische lijnen en de bijhorende doelen toe:

- **Kwaliteit van onderwijs**

De inzet van ict en het gebruik van data kunnen, mits ze op de juiste wijze worden ingezet, een bijdrage leveren aan het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Dit vereist kennis over de mogelijkheden van (nieuwe) technologie en het evidence-informed afwegen van de voor- en nadelen van de inzet van technologie. Kennisnet geeft scholen richting bij het maken en implementeren van gefundeerde keuzes over de inzet van (digitale) leermiddelen en technologie om zo de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

1. Schoolbesturen beschikken over informatie om doordachte keuzes te kunnen maken over de inzet van technologie in het primaire proces.
2. Leraren, onderwijsteams en schoolleiders kunnen zich ontwikkelen om digitale middelen in te zetten ter verbetering van hun onderwijs.
3. Leraren en onderwijsteams kunnen gebruikmaken van een mix van open en gesloten leermiddelen en weten hoe ze deze het best kunnen inzetten.
4. Scholen zijn in staat digitale geletterdheid en burgerschap in te bedden in hun onderwijs.

- **Betrouwbare, veilige en flexibele organisatie van ict en informatie**

Gezien het feit dat het onderwijs afhankelijk is van de inzet van ict, stelt dit eisen aan de wijze waarop de ict-organisatie is ingericht. Om de continuïteit van het onderwijs en de veiligheid van leerlingen en studenten – ook in het digitale - domein te kunnen borgen, is het professioneel organiseren van ict niet langer een vrijblijvendheid. Daarom realiseert Kennisnet een landelijke ict-infrastructuur en ondersteunen we schoolbesturen bij het professioneel en veilig organiseren van hun ict-infrastructuur en informatie.

1. Schoolbesturen hebben inzicht in hun eigen ict-inrichting en benutten die om hun doelen te realiseren en te sturen op resultaten.
2. Schoolbesturen weten hoe ze informatiemanagement, privacy, security en continuïteit in hun instellingen moeten organiseren en zijn in staat in te spelen op dreigingen.
3. Er zijn ict-producten, -diensten en -voorzieningen beschikbaar die op een doelmatige manier bijdragen aan de privacy, veiligheid en continuïteit van het onderwijs.

- **Sturing op de ontwikkeling van technologie en markt**

De afhankelijkheid van technologie en de impact die ict op ons dagelijks leven heeft, maakt dat het noodzakelijk is om te weten hoe technologie – ook binnen het onderwijs – ons denken en zijn beïnvloedt. Het is belangrijk dat het onderwijs begrijpt op welke manier technologie wel en niet van toegevoegde waarde is en hierop een visie ontwikkelt, zodat de sector zelf ook richting kan geven aan ontwikkelingen in de markt en technologie. Kennisnet werkt binnen deze lijn samen met de sectorraden, schoolbesturen en OCW, zodat het onderwijs meer regie op het gebruik van technologie in het onderwijs krijgt.

1. De sector is in staat een visie te formuleren en beschikt over de informatie die nodig is om te kunnen sturen op markt en technologie.
2. De sector houdt zich actief bezig met het realiseren van de randvoorwaarden die nodig zijn om nieuwe technologie op een goede manier te benutten in het onderwijs.

In dit jaarverslag gaan we in op activiteitenclusters verdeeld over de drie strategische lijnen die zijn geformuleerd in het Jaarplan 2023. Binnen elke lijn heeft Kennisnet een aantal doelen gekoppeld waaraan de activiteiten bijdragen. In totaal zijn er 45 activiteiten.

Van de in totaal 45 activiteiten, zijn voor 37 activiteiten de doelstellingen behaald zoals vooraf geformuleerd in het Jaarplan 2023. Bij 8 activiteiten zijn niet alle doelstellingen behaald of dit jaar afgerond. De onderliggende oorzaak hiervoor staat per activiteit toegelicht in hoofdstuk 2.

Additioneel gefinancierde activiteiten

De instellingssubsidie is opgehoogd om een aantal extra activiteiten mogelijk te maken in het kader van:

- **Sterke Netwerken:** samenwerking en krachtenbundeling tussen schoolbesturen in het po en vo is een belangrijke stap in de richting van een professionele ict-inzet in het onderwijs. Kennisnet stimuleert en versterkt deze ontwikkelingen en is de samenwerkingspartner van SIVON. SIVON is een coöperatie van schoolbesturen in het po en vo; de leden bepalen gezamenlijk de richting. SIVON werkt aan een passend aanbod van ict-producten en -diensten voor scholen. In 2019 is besloten de reguliere instellingssubsidie voor een periode van vijf jaar te verhogen voor het project Sterke Netwerken. Deze middelen zijn bestemd om de samenwerking tussen besturen in het po en vo te ondersteunen, veilige en kwalitatief hoogwaardige internetverbindingen mogelijk te maken en ook om publieke ict-diensten te ontwikkelen. Het Nationaal Dienstencentrum (NDC) is hierin van belang. Focusthema's waarover Kennisnet haar expertise deelt, zijn informatiebeveiliging en privacy (IBP), leermiddelen en ict-infrastructuur.

- **Publieke regie:** door de toenemende digitalisering van het onderwijs en ontwikkelingen in de markt, is het van belang om publieke waarden en belangen goed te borgen. Het project Publieke regie heeft als doel om vanuit het onderwijs de publieke belangen in te brengen in het publiek-private afsprakenstelsel Edu-V. Kennisnet draagt bij vanuit haar rol als keten- en sectorarchitect aan de publieke inbreng in Edu-V met expertise over onder andere digitale leermiddelen, standaardisatie en publieke waarden.

Voor een aantal andere activiteiten is sprake van projecten/programma's waar projectfinanciering voor is toegekend. In 2023 betrof dit:

- **Les op afstand, lerenvoorhetexamen en de Digitale School:** gedurende de coronaperiode is samen met onze partners Lesopafstand.nl opgezet ter ondersteuning van het onderwijs. Hier is lerenvoorhetexamen.nl aan toegevoegd. In het kader van kansengelijkheid is het belangrijk dat iedereen examens kan oefenen. Afstandsonderwijs kan ook bijdragen aan het verminderen van schooluitval en thuiszitten. Kennisnet werkt, in het kader van de verzuimaanpak van het kabinet, aan een uitwerking van een 'Digitale School' ter ondersteuning van afstandsonderwijs voor thuiszitters.
- **Impuls Open Leermateriaal:** open leermiddelen leveren een bijdrage aan de flexibiliteit van het onderwijs. Een mix van gesloten en open leermiddelen zorgt ervoor dat leraren beter kunnen inspelen op de behoeften en talenten van leerlingen en profielen van scholen. In samenwerking met andere partijen uit het veld, zoals VO-content, Cito, SLO, Platform Talent voor Technologie en het ministerie van OCW, is eind 2021 een voorstel voor het Nationaal Groeifonds ingediend om open leermateriaal extra te stimuleren. In 2022 is deze positief beoordeeld. Kennisnet is penvoerder en voert het programma samen met vele partners uit om zo het aanbod, de ontwikkeling, het gebruik en het delen van open lesmateriaal in het onderwijs te verbeteren.
- **Expertisepunt DG:** in het masterplan Basisvaardigheden wordt gesproken over digitale geletterdheid. In het plan krijgen scholen de ruimte om zelf de benodigde stappen te maken. Daarbij kunnen ze gebruikmaken van ondersteuning (de zogenaamde basisteams). Op verzoek van OCW werkt Kennisnet samen met SLO aan het opzetten van het expertisepunt Digitale Geletterdheid.
- **Digitaal Veilig Onderwijs:** schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs hebben brede ondersteuning nodig om hun onderwijs daadwerkelijk veilig in te richten. In samenwerking met de PO-Raad, VO-raad, SIVON en het ministerie van OCW worden plannen gemaakt voor het verbeteren van de veiligheid van digitaal onderwijs in het po en vo. Samen werken we aan een meerjarig programmaplan. Vanwege de urgentie bekijken we gezamenlijk waarmee we schoolbesturen op korte termijn kunnen helpen. Deze activiteiten variëren van onderzoek en het maken van nadere analyses tot communicatie en bewustwording. Kennisnet voert een groot aantal activiteiten uit (gericht op het beschikbaar stellen van expertise en de ontwikkeling van publieke diensten), en ook het programmabureau is binnen Kennisnet belegd.

Activiteiten in 2023

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de behaalde resultaten in 2023. De activiteitenclusters zijn per strategische lijn uit het Jaarplan 2023 opgesteld. Per lijn zijn de activiteiten onderverdeeld in verschillende doelen. In totaal behelst het jaarverslag 45 activiteiten. Per activiteit lichten we de resultaten toe.

Of de doelstellingen voor elke activiteit zijn behaald in 2023 staat onder 'resultaat' met de volgende symbolen weergegeven:

- 😊 De jaardoelstelling voor deze activiteit is gehaald.
- ⊗ Het resultaat op deze activiteit is niet volledig behaald in 2023, maar wordt wel behaald in het eerste kwartaal van 2024.
- ⊗ Het resultaat op deze activiteit is niet behaald.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van alle activiteiten. Naast de activiteiten die in onderstaande tabel zijn opgenomen, hebben er ook activiteiten binnen het domein Communicatie plaatsgevonden. Deze activiteiten worden afzonderlijk toegelicht.

Kwaliteit van onderwijs
Doel: Schoolbesturen beschikken over informatie om doordachte keuzes te kunnen maken over de inzet van technologie in het primaire proces
1. Inspireren en informeren over technologische ontwikkelingen
2. Visie formuleren op en ervaren van technologische innovaties
3. Toegankelijk en toepasbaar maken van relevant onderzoek
4. Delen van praktijkvoorbeelden van onderwijsinnovatie met ict
5. Duiden van ethische impact van onderwijstechnologie
6. Versterken samenwerking tussen besturen (Sterke Netwerken)
7. Kennisdeling van leermiddelenmarkt (Sterke Netwerken en voor mbo basisportfolio)
Doel: Leraren, onderwijsteams en schoolleiders kunnen zich ontwikkelen om digitale middelen in te zetten ter verbetering van hun onderwijs
8. Stimuleren van gebruik <i>Handreiking professionalisering ict-bekwaamheid</i>
9. Effectieve vormen voor professionele ontwikkeling ondersteunen
10. Verbeteren van bereik en ict-content Leraar24
11. Informeren over vormen van afstandsonderwijs (Extra activiteit)
12. Bevorderen kennis en gebruik van data uit leermiddelen
13. Ontwikkelen stappenplan keuzeprocess digitale leer-werkomgeving
14. Kennis delen over de effectieve inzet van digitaal toetsen
Doel: Leraren en onderwijsteams kunnen gebruikmaken van een mix van open en gesloten leermiddelen en weten hoe ze die het best kunnen inzetten
15. Stimuleren ontwikkeling en gebruik open leermiddelen (Groiefonds: Impuls Open Leermateriaal)
16. Verbeteren gebruiksvriendelijkheid Wikiwijs-platform
17. Uitbreiden van functionaliteiten in de Kennisnet Leermiddelensuite
Doel: Scholen zijn in staat digitale geletterdheid en burgerschap in te bedden in hun onderwijs
18. Kennisdeling over implementatie digitale geletterdheid en burgerschap
Betrouwbare, veilige en flexibele organisatie van ict en informatie

Doel: Schoolbesturen hebben inzicht in hun eigen ict-inrichting en benutten die om hun doelen te realiseren/om te sturen
19. Verbeteren van inzicht in ict-voorwaarden
20. Informeren over de ict-omgeving en trends
21. Blauwdruk voor de ict-beheerorganisatie
22. Inspireren over duurzaamheid en ict
Doel: Schoolbesturen weten hoe ze informatiemanagement, privacy en continuïteit in hun instellingen moeten regelen en zijn in staat in te spelen op dreigingen
23. Vergroten veiligheid van de digitale leeromgeving (het programma Digitaal Veilig Funderend Onderwijs)
24. Kennis delen over informatiemanagement po-vo
25. Inzicht in processen en activiteiten op school met de FORA
Doel: Er zijn ict-producten, -diensten en -voorzieningen beschikbaar die op een doelmatige en efficiënte manier bijdragen aan de privacy, veiligheid en continuïteit van het onderwijs
26. Betrouwbare en veilige toegang tot educatieve collecties met de Entree Federatie
27. Realiseren van beter inzicht in de rol van verwerkersverantwoordelijke via Kennisnet
28. Veilige wifi in de schoolomgeving met Eduroam
29. Veilig uitwisselen van persoonsgegevens met de Nummervoorziening
30. Inzicht in en verantwoording over de prestaties en kwaliteit van scholen via Vensters en Scholen op de Kaart
31. Snel en veilig leerlinggegevens overdragen met de dienst Overstapservice onderwijs
32. Beheren van technische adressen op één centrale plek met de dienst Onderwijs Serviceregister
33. Veilig verwerkersovereenkomsten afsluiten met de Deinst Verwerkersovereenkomsten (programma Digitaal Veilig Funderend Onderwijs)
34. Vergroten inzicht in applicaties met het Productregister en achterliggende tools (programma Digitaal Veilig Funderend Onderwijs)
35. Opstellen programma van eisen aanbesteding Access voor dienst Veilig Internet (Sterke Netwerken)
36. Actualiseren en optimaliseren van het Nationaal Dienstencentrum (Sterke Netwerken)
37. Verbeteren continuïteit door leveren van servicemanagement (Sterke Netwerken)
38. Leveren en beheren van een betrouwbaar en kwalitatief hoogwaardige Onderwijscommunitycloud
Sturing op de ontwikkeling van technologie en markt
Doel: De sector beschikt over visie en informatie die nodig is om te kunnen sturen op markt en technologie
39. Inzicht in de stand van zaken met de integrale ict-monitor
40. Initiëren van <i>ethics by design</i> door reflectie op pedagogische impact
41. Agenderen en strategisch adviseren op sectorniveau
Doel: De sector houdt zich actief bezig met het realiseren van de randvoorwaarden die nodig zijn om technologie op een goede manier te benutten in het onderwijs
42. Ontwikkelen van een concept voor een sector-doelarchitectuur
43. Inzicht in ketenprocessen en -afspraken met de ROSA ketenreferentiearchitectuur
44. Ontwikkelen, beheren en adviseren over standaarden en architectuur in Edustandaard
45. Adviseren en ondersteunen bij publieke regie (extra activiteit)

Kwaliteit van onderwijs

Als gevolg van de toenemende digitalisering van de samenleving, worden er extra vaardigheden gevraagd van de leerlingen. De inzet van ict en het gebruik van data kunnen, mits ze op de juiste manier worden ingezet, een bijdrage leveren aan het verbeteren van de onderwijskwaliteit. Kennisnet geeft scholen richting bij het maken en implementeren van gefundeerde keuzes over de inzet van (digitale) leermiddelen en technologie om zo de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.

Doel	Schoolbesturen beschikken over informatie om doordachte keuzes te kunnen maken over de inzet van technologie in het primaire proces
Activiteit 1	Inspireren en informeren over technologische ontwikkelingen
Resultaat 🟢	Om doordachte keuzes te kunnen maken over technologische innovaties en deze op de juiste manier in te kunnen zetten binnen de scholen, is het van belang dat (ict-)verantwoordelijken goed op de hoogte zijn van ontwikkelingen op dit gebied. Kennisnet zorgt ervoor dat er voldoende informatie beschikbaar is om dit te ondersteunen. Dit doen we door toekomstbeelden op te zetten, uitleg en duiding te geven aan technologische ontwikkelingen en praktijkvoorbeelden uiteen te zetten. Kennisnet heeft in 2023 inspiratie en informatie geboden met de publicatie van verscheidene artikelen, maar ook webinars en fysieke bijeenkomsten. De focus lag hierin op artificiële intelligentie. Op het onderwerp XR zijn er dit jaar minder inspanningen geweest in verband met intern capaciteitsgebrek en een verminderde behoefte aan informatie hierover binnen de Nederlandse onderwijssector.
Activiteit 2	Visie formuleren op en ervaren van technologische innovaties
Resultaat 🟡	<p>Naast het informeren en inspireren over technologische innovaties, acht Kennisnet het ook van belang dat de (ict-)verantwoordelijken binnen scholen voldoende handvatten hebben om doordachte keuzes te kunnen maken over de inzet van deze technologie binnen de eigen context. We maakten hierbij gebruik van de Hype Cycle van Gartner. Op verzoek van Gartner is dit in 2023 gestaakt. Er wordt nu gewerkt aan een vervangend model. Dit zal in 2024 worden opgeleverd.</p> <p>Er is wel een verkenning uitgevoerd naar de samenwerking met innovatielabs, maar dit heeft niet geleid tot gezamenlijke sessies omdat hier niet voldoende capaciteit voor beschikbaar was.</p> <p>In 2023 is een start gemaakt met een toekomstverkenning naar (Generatieve) AI: wat is een wenselijk toekomstbeeld van onderwijs waarin generatieve AI wordt gebruikt? Deze verkenning leidt tot handvatten die we gebruiken om het onderwijs te adviseren en de gewenste toekomst dichterbij te brengen.</p>
Activiteit 3	Toegankelijk en toepasbaar maken van relevant onderzoek
Resultaat 🟢	Een belangrijke voorwaarde voor het maken van een doordachte keuze over de inzet van ict in het onderwijs is weten wat er werkt. Kennisnet draagt hieraan bij door relevante inzichten uit wetenschappelijk onderzoek te verzamelen, te vertalen en toepasbaar te maken voor de praktijk in verschillende publicaties. In de eerste twee kwartalen van 2023 heeft Kennisnet twee publicaties gerealiseerd waar de praktijk concreet mee aan de slag kon gaan. Hierin is ingespeeld op maatschappelijke en politieke actualiteiten. Naar aanleiding van de discussie over het gebruik van mobiele telefoons in de klas, heeft Kennisnet de sector voorzien van relevante wetenschappelijke informatie zodat scholen in staat werden gesteld hun eigen beleid hierop aan te passen.

Activiteit 4**Delen van praktijkvoorbeelden van onderwijsinnovatie met ict**

Resultaat 😊

In veel gevallen is opnieuw het wiel uitvinden door scholen zelf niet nodig. Schoolbesturen en scholen kunnen bij het maken van doordachte keuzes leren van wat andere scholen doen. In 2023 is er door Kennisnet gewerkt aan een aantal schoolportretten die onderwijsinstellingen in het po, vo en andere stakeholders inspireren en informeren over de mogelijkheden die de inzet van ict in het onderwijs te bieden heeft. Deze kwamen tot stand in samenwerking met de PO-Raad en VO-raad. Over het gehele jaar zijn er 4 portretten gerealiseerd en hiervan zijn verschillende artikelen gepubliceerd. De wens om een eindanalyse op te leveren van de vier portretten is echter niet gerealiseerd en verschuift naar 2024.

Activiteit 5**Duiden van ethische impact van onderwijstechnologie**

Resultaat 😊

Kennisnet analyseert en duidt vanuit publieke waarden van het onderwijs (rechtvaardigheid, menselijkheid en autonomie) de betekenis van digitaliseringstrends voor de onderwijspraktijk, zodat scholen kansen kunnen benutten en keerzijden van digitalisering kunnen ondervangen. In 2023 heeft Kennisnet via verschillende (platforms) de zichtbaarheid van deze thematiek vergroot. Publicaties via de eigen Kennisnet kanalen hebben de doelgroep bereikt en via de landelijke en sociale media is de zichtbaarheid des te meer vergroot. Daarnaast heeft het thema een rol gespeeld in de advisering aan de sectorraden en OCW over het te voeren smartphonebeleid.

Activiteit 6**Versterken samenwerking tussen besturen (Sterke Netwerken)**

Resultaat 😊

Vanuit het programma Sterke Netwerken worden extra activiteiten voor samenwerkende besturen uitgevoerd. Binnen deze activiteit houdt dat in dat Kennisnet de samenwerking tussen schoolbesturen ondersteunt om richting te kunnen geven aan ontwikkelingen en betere condities in de markt te kunnen realiseren. Krachtenbundeling, het van elkaar leren door kennisdeling en het gezamenlijk organiseren van specifieke activiteiten en ict-diensten staan hierin centraal. In samenwerking met SIVON is het Netwerk Leermiddelen opgezet om kennis en nieuwe ontwikkelingen te delen met het onderwijs, samenwerking tussen onderwijsprofessionals te faciliteren en vraagarticulatie te ondersteunen. Dit netwerk is in 2023 gelanceerd. De analyse die Kennisnet heeft uitgevoerd om duiding te kunnen geven aan de ontwikkelingen binnen de leermiddelenmarkt heeft SIVON verwerkt binnen de aanbestedingen en bij het formuleren van inkoopvoorwaarden. Hiermee hebben we een sterkere positie van de onderwijssector gecreëerd ten opzichte van de (leermiddelen)markt.

Activiteit 7**Kennisdeling van de leermiddelenmarkt (Sterke Netwerken en voor mbo basisportfolio)**

Resultaat 😊

Kennisnet streeft ernaar om schoolbesturen doordachte keuzes te laten maken over de inzet van (digitale) leermiddelen. Hiervoor is kennis nodig over de ontwikkelingen en het aanbod van de diensten en producten. Kennisnet biedt deze kennis door analyse en duiding van de leermiddelen te presenteren in schriftelijke analyses. Dit heeft in 2023 geleid tot de volgende publicaties, het dashboard VO met een analyse van factuurgegevens, artikel over de ontwikkelingen binnen de leermiddelenmarkt, dashboard met daarin een businesscase over marktinformatie en een opinieartikel Regie op leermiddelenmarkt. Deze laatste is onderdeel van een reeks en zal in 2024 worden voortgezet.

Doel

Leraren, onderwijsteams en schoolleiders kunnen zich ontwikkelen om digitale middelen in te zetten ter verbetering van hun onderwijs

Activiteit 8**Stimuleren van gebruik *Handreiking professionalisering ict-bekwaamheid***

Resultaat 😊

Om de handreiking professionalisering ict-bekwaamheid goed te laten aansluiten bij de wensen van het onderwijs, is het van belang dat deze actueel wordt gehouden. Dit doet Kennisnet op basis van nieuwe informatie en ervaringen vanuit de gebruikers en de leden

van de klankbordgroep ict-bekwaamheid. Binnen deze activiteit is in 2023 een nieuwe samenwerking met de Onderwijsadviesdiensten gerealiseerd. In samenwerking met Onderwijs Ontwikkeling Nederland (OON) is gewerkt aan het vergroten van de ict-bekwaamheid onder onderwijsadviseurs. Dit heeft geresulteerd in een groter draagvlak voor de handreiking binnen scholen en een verbetering van de implementatie ervan. Vanuit het impactonderzoek dat Kennisnet heeft laten uitvoeren naar een aantal producten, zijn resultaten opgeleverd die gebruikt kunnen worden om de handreiking nog beter te laten aansluiten op de behoefte van de gebruiker en daarmee de impact ervan te vergroten. Deze resultaten worden in 2024 verder uitgewerkt en toegepast.

Activiteit 9 **Effectieve vormen voor professionele ontwikkeling ondersteunen**

Resultaat 😊 Om leraren, onderwijsteams en schoolleiders in staat te stellen zich te kunnen ontwikkelen op het gebied van ict, heeft Kennisnet in 2023 gewerkt aan een breder ondersteuningsaanbod. De doelgroep van dit ondersteuningsaanbod betreft de Kenniskring I-coaches en Kennisgroep ICT. Voor dit laatste netwerk werken we samen met de PO-Raad en VO-raad. Kennisnet brengt een aantal keer per jaar de leden van de kennisgroepen bij elkaar, om wederzijdse informatie-uitwisseling tot stand te brengen. Deze bijeenkomsten worden door de I-coaches en de Kennisgroep ict goed bezocht. Uit de evaluatie is ook gebleken dat de deelnemers de bijeenkomsten zeer positief ervaren. Gedurende het jaar heeft Kennisnet beide groepen zien groeien.

De activiteiten gericht op het mbo zijn in 2023 afgerond. In het mbo wordt hier onder andere aan gewerkt in het kader van het programma Digitaal Bekwaam.

Activiteit 10 **Verbeteren van bereik ict-content Leraar24**

Resultaat 😊 De website Leraar24 verschaft informatie over verschillende thema's, waaronder digitale geletterdheid en burgerschap, ict-bekwaamheid van de leraar en digitale open leermiddelen. Met deze kennisdeling wordt de leraar beter ondersteund bij zijn professionaliseringsbehoefte. In 2023 is niet alleen gewerkt aan nieuwe content, maar ook aan het bijwerken van bestaande content over effectief inzetten van ict in het onderwijs, gericht op de dagelijkse onderwijspraktijk van de leraar. Specifiek zijn actuele inzichten op het gebied van smartphones in de klas, digitale vaardigheden en digitaal leermateriaal verwerkt in nieuwe en bestaande content. Naast de updates die zijn doorgevoerd in de content, is de gehele website doorontwikkeld op basis van het resultaat van het gebruikersonderzoek uit 2022. Zo is de zoektechniek verbeterd, heeft de presentatie van de zoekresultaten meer duiding gekregen en bevatten de artikelpagina's nu specifieke functionaliteit om de aandacht van de bezoeker te trekken en te behouden op het platform. Leraar24 werkt ook met een ambassadeurspanel ter verbetering en het bereik van de website. Hiervoor zijn dit jaar nieuwe enthousiaste leraren aangetrokken met netwerken binnen de verschillende onderwijssectoren. In afwachting van de evaluatie binnen NRO over hun communicatie-activiteiten rondom Leraar24, zijn er in 2023 geen extra activiteiten gestart om samenwerkingsverbanden aan te gaan met andere externe partners.

Activiteit 11 **Informereren over vormen van afstandsonderwijs (Extra activiteit)**

Resultaat 😊 De afgelopen jaren, mede als gevolg van de coronapandemie, is het belang van afstandsonderwijs onderstreept. Kennisnet heeft zich in 2023 ingezet om te zorgen dat er voor kinderen die (tijdelijk) niet naar hun fysieke school kunnen of willen, een alternatieve digitale mogelijkheid van afstandsonderwijs is. Dit doen we via verschillende initiatieven. De website Lerenvoorhetexamen.nl is hier één van. Voor dit platform hebben we begin dit jaar een campagne opgezet om de zichtbaarheid ervan te vergroten. Dit heeft helaas niet geleid tot het gewenste aantal bezoekers tijdens de examenperiode. Er zullen in 2024 intensiveringen plaatsvinden op het project en hiervoor is de subsidie (t/m 2026) bij OCW voor aangevraagd.

Het platform Lesopafstand.nl is uitgebreid, waarbij er meer focus is komen te liggen op (potentiële) thuiszitters. Kennisnet en OCW werken hier samen aan onder de noemer Digitale School. Er is gewerkt aan nieuwe content om de onderwijssector beter te ondersteunen in

alle vormen van afstandsonderwijs en niet alleen tijdens een pandemie. Hiervoor is de website reeds aangepast, als tussenoplossing voor een geheel nieuwe website. Er zijn voorbereidingen getroffen om deze nieuwe website in het eerste kwartaal van 2024 te lanceren.

Activiteit 12 **Bevorderen kennis en gebruik van data uit leermiddelen**

Resultaat 😞 Binnen deze activiteit ondersteunt Kennisnet scholen door data-analyse van leermiddelen te duiden, om deze vervolgens effectiever in te kunnen zetten. We zetten binnen deze activiteit in op het uiteenzetten van de verschillende typen (leer)data, en waarvoor scholen deze kunnen gebruiken plus op welke manier er meer transparantie kan komen over de algoritmes van adaptieve leersystemen. Door interne capaciteitsproblemen zijn de gewenste resultaten binnen deze activiteit niet behaald. In 2023 is er wel gestart met een aantal publicaties, zoals het artikel over adaptiviteit en de uiteenzetting van de datatypen uit leermiddelen, maar de publicaties worden verschoven naar het eerste kwartaal van 2024. Gezien het feit dat binnen deze activiteit data-analyse een speerpunt is, is er het gehele jaar door ingezet op het opbouwen van een constructieve relatie met NOLAI. Dit heeft als doel de kennisdeling op bovenstaande thema's te bevorderen.

Activiteit 13 **Ontwikkelen stappenplan keuzeproces digitale leer-werkomgeving**

Resultaat 😊 Scholen hebben nog onvoldoende kennis over digitale leer-werkomgevingen (DWLO). Kennisnet ondersteunt de scholen in het keuzeproces van deze digitale middelen door praktische handvatten aan te bieden. De conceptversie van het stappenplan voor het kiezen van een elektronische leeromgeving (ELO) en een leermanagementsysteem (LMS) is opgesteld. Deze is nog niet in 2023 gepubliceerd, omdat de nieuwe website van Kennisnet, meer mogelijkheden zal bieden om het stappenplan uit een te zetten. Voor de KennisnetWijzer-tool 'Digitale leeromgeving in kaart' is een MVP opgeleverd. De resultaten die deze versie heeft opgeleverd zullen gebruikt worden om de tool in 2024 definitief te updaten.

Activiteit 14 **Kennis delen over de effectieve inzet van digitaal toetsen**

Resultaat 😊 Kennisnet heeft in 2023 ingezet om op basis van nieuwe ontwikkelingen in de technologie en de keten informatie rondom digitaal toetsen te actualiseren. Deze informatie is voor scholen van belang, omdat scholen steeds meer gebruikmaken van online toetsomgevingen en zij hierover weloverwogen beslissingen moeten nemen. Kennisnet heeft in 2023 verscheidene contentanalyses uitgevoerd op het thema digitaal toetsen. Dit heeft geresulteerd in een aantal nieuwe artikelen, maar ook oudere artikelen zijn op basis van nieuwe bevindingen ge-update. Hierdoor is de onderwijssector op de hoogte gesteld van alle nieuwe ontwikkelingen rondom digitaal toetsen en kan deze weloverwogen beslissingen nemen op basis van actuele informatie.

Doel **Leraren en onderwijsteams kunnen gebruikmaken van een mix van open en gesloten leermiddelen en weten hoe ze die het best kunnen inzetten**

Activiteit 15 **Stimuleren ontwikkeling en gebruik open leermiddelen (Groeifonds: Impuls Open Leermateriaal)**

Resultaat 😊 Eind 2022 is het programma Impuls Open Leermateriaal (IOL) van start gegaan. In 2023 zijn de volgende stappen gezet. Daarbij staat er inmiddels een stevige programmaorganisatie en zijn de eerste resultaten zichtbaar geworden, ook zijn de KPI's herijkt en aangescherpt. Er lopen inmiddels 25 pilots, er wordt gewerkt aan de verbetering van het ecosysteem (waar Wikiwijs een centrale rol in speelt), er is een onderzoeksprogramma en er komt steeds meer open leermateriaal beschikbaar.

Activiteit 16**Verbeteren gebruiksvriendelijkheid Wikiwijs-platform****Resultaat** 😊

Wikiwijs is het openbare platform voor het zoeken, maken en delen van open lesmateriaal. Hiermee wil Kennisnet het gebruik van open lesmateriaal door leraren aanmoedigen. In 2023 heeft Kennisnet in samenwerking met het programma Impuls Open Leermateriaal veel verbeteringen doorgevoerd in Wikiwijs. De uitkomsten binnen een aantal pilots van IOL hebben ertoe geleid dat we beter in staat waren in te spelen op de behoeften vanuit het veld. Zo is het voor teams binnen scholen nu veel makkelijker gemaakt om samen te werken aan lesmateriaal, met als belangrijkste uitkomst dat het vanaf nu mogelijk is om gedeelde links en bestanden te beheren (naast hun lesmateriaal in Wikiwijs Maken). Ook is er gewerkt aan het doorvoeren van de modularisatie, waar een nieuw "Wikiwijs-ID" een belangrijke rol in speelt. Het is mogelijk gemaakt om dit ID te koppelen aan meerdere accounts, zodat het veranderen van leeromgevingen van docenten niet leidt tot het verlies van (toegang tot) gemaakt en gedeeld lesmateriaal. Ten slotte is Kennisnet gestart met een verkenning van Wikiwijs Toetsen. Hierover zal in 2024 een besluit worden genomen.

Activiteit 17**Uitbreiden van functionaliteiten in de Kennisnet Leermiddelensuite****Resultaat** 😊

De leermiddelensuite van Kennisnet draagt eraan bij dat het juiste leermiddel voor de juiste leerling op het juiste tijdstip beschikbaar is en daarnaast faciliteert het een aantal diensten die de beschikbaarheid van leermiddelen vergroot. In 2023 hebben we updates uitgevoerd binnen Edurep, de Kennisnetdatabase van open leermiddelen, om nieuwe partijen te kunnen aansluiten. Om informatie binnen de database beter vindbaar te maken, is er een aantal verbeteringen doorgevoerd met betrekking tot de metadata: de labels tussen diverse applicaties zijn gelijkgetrokken, er zijn meer labels toegevoegd en gebruikers kunnen nu de labels die zij zelf gecreëerd hebben omzetten naar nieuwe labels. Binnen deze laatste verbetering werkt Kennisnet samen met SLO. De samenwerking heeft als doel de migratie naar alle nieuwe labels. Dit zal in 2024 worden afgerond. Tot slot zijn de eerste stappen gezet om de catalogusinformatie van uitgevers op te nemen in Edurep. Hierdoor kan de sector gemakkelijker tegelijk gebruik maken van zowel open als gesloten leermiddelen.

Doel

Scholen zijn in staat digitale geletterdheid en burgerschap in te bedden in hun onderwijs

Activiteit 18**Kennisdeling over implementatie digitale geletterdheid en burgerschap****Resultaat** 😊

Kennisnet ondersteunt scholen en lerarenopleidingen bij het inbedden van digitale geletterdheid en digitaal burgerschap in het curriculum. Dit doen we door kennisdeling en het aanbieden van praktische handvatten. In 2023 is hiervoor het Expertisepunt Digitale Geletterdheid opgezet en in november is de website officieel live gegaan. Informatie wordt op de website niet alleen gedeeld, maar er is ook een loket opgezet. Bij dit loket, waar Kennisnet verantwoordelijk voor is, kan de sector vragen stellen en deze worden persoonlijk beantwoord. In de doorontwikkeling van het expertisepunt neemt Kennisnet de verwachtingen en behoeften van de PABO's en LERO's mee om de sector zo goed mogelijk te kunnen bedienen. Het is in 2024 zaak om naast een duidelijke contentstrategie Expertisepunt Digitale Geletterdheid meer naamsbekendheid te genereren.

Betrouwbare, veilige en flexibele organisatie van ict en informatie

Het onderwijs is afhankelijk van de inzet van ict. Dit stelt eisen aan de wijze waarop de ict-organisatie binnen het onderwijs is ingericht. Om de continuïteit van het onderwijs en de veiligheid van leerlingen en studenten – ook in het digitale domein – te kunnen borgen, is het professioneel organiseren van ict niet langer een vrijblijvendheid. Scholen moeten een veilige fysieke en digitale omgeving bieden waarin ze kunnen leren en zich ontwikkelen. Dit houdt in dat scholen moeten kunnen rekenen (vertrouwen) op een stabiele internetverbinding en systemen die voldoen aan alle privacy- en beveiligingsstandaarden. Daarnaast is het belangrijk dat in alle onderwijssectoren de besturen meer doen om de informatiebeveiliging en cyberweerbaarheid te vergroten. Het is daarom van belang om de kaders en technische ondersteuning landelijk te regelen en scholen zo goed mogelijk te ondersteunen met toepasbare kennis en praktische tools.

Doel	Schoolbesturen hebben inzicht in hun eigen ict-inrichting en benutten die om hun doelen te realiseren/om te sturen
Activiteit 19	Verbeteren van inzicht in ict-voorwaarden
Resultaat 😊	Om schoolbesturen beter in staat te stellen hun doelen beter te realiseren en te sturen, geeft Kennisnet hun inzicht in de voorwaarden waaraan de ict-omgeving van een school moet voldoen en welke bestuurlijke verantwoordelijkheden hieraan verbonden zijn. In samenwerking met de PO-Raad, de VO-raad, SIVON en de Adviesgroep Regie op ICT is reeds de tool Inzicht in ict-voorwaarden in de Kennisnetwijzer gerealiseerd. In 2023 is deze tool doorontwikkeld. Dit heeft geresulteerd in updates van de content, zoals de toevoeging van het IBP-thema en de FORA. Daarnaast is er ter inspiratie voor de scholen een aantal good practices aan de tool toegevoegd.
Activiteit 20	Informereren over ict-omgeving en trends
Resultaat 😞	Het overzicht van de ict-omgeving en de samenhang van de verschillende onderdelen ervan, is de basis voor inzicht in de ict-infrastructuur en het vertrekpunt voor verandering en verbetering. Kennisnet stelt dit overzicht voor de sector beschikbaar en koppelt dit aan onze reeds bestaande producten. Hierin is het ook van belang dat inzichtelijk wordt gemaakt welke (technische) trends en marktontwikkelingen er zijn. De geplande activiteiten hebben echter geen doorgang kunnen vinden door interne capaciteitsproblemen. Gezien de veranderende dynamiek op dit thema binnen de sector, is gekozen om een brede inventarisatie te starten. Deze inventarisatie geeft een beeld van de behoefte van de sector, waar Kennisnet haar aanbod op kan aanpassen. Dit wordt meegenomen in de activiteiten in 2024.
Activiteit 21	Blauwdruk voor de ict-beheerorganisatie
Resultaat 😞	Deze activiteit hangt samen met die hierboven. In 2023 is hier geen invulling aan gegeven vanwege capaciteitsproblemen.
Activiteit 22	Inspireren over duurzaamheid en ict
Resultaat 😞	Het duurzaamheidsvraagstuk speelt ook binnen de scholen. Scholen en schoolbesturen hebben een voorbeeldrol om in het publieke belang ook duurzaam te zijn, ook naarmate de ict-inzet vergroot. Kennisnet tracht met praktische voorbeelden en stappenplannen scholen concreet te verduurzamen. Op basis van eerder verzamelde informatie is in 2023 een artikel geplaatst. Door capaciteitsgebrek hebben geen verdere werkzaamheden plaatsgevonden op dit thema.
Doel	Schoolbesturen weten hoe ze informatiemanagement, privacy, security en continuïteit in hun instellingen moeten regelen en zijn in staat in te spelen op dreigingen

Activiteit 23**Vergroten veiligheid van de digitale leeromgeving (het programma Digitaal Veilig Onderwijs)**

Resultaat 😊

Het programma Digitaal Veilig Onderwijs is een samenwerking van het ministerie van OCW, de PO-Raad, de VO-raad, SIVON en Kennisnet. Kennisnet is hierin betrokken als expert en als ontwikkelaar en leverancier van publieke diensten (zie hiervoor activiteit 33 en 34). Ook het programmabureau is bij Kennisnet ondergebracht.

In 2023 is het normenkader gepresenteerd en via verschillende platforms gedeeld met de onderwijssector. In 2024 zal gewerkt worden aan de toevoeging van een groeipad waarin het normenkader wordt voorzien van verschillende volwassenheidsniveaus. In het kader van het vergroten van de landelijke expertise op het gebied van IBP heeft Kennisnet een aantal ondersteuningsproducten gerealiseerd. Deze worden gepubliceerd via aanpakibp.kennisnet.nl. Kennisuitwisseling is ook tot stand gebracht via het netwerk IBP waar Kennisnet het secretariaat van voert. Tot slot zijn er voorbereidingen getroffen voor een Computer Emergency Response Team (CERT). De CERT-light is in het laatste kwartaal van 2023 live gegaan.

Activiteit 24**Kennis delen over informatiemanagement po-vo**

Resultaat 😊

Kennisnet zet zich in om kennisdeling, bekendheid en bewustwording te creëren over het onderwerp informatiemanagement. In samenwerking met de PO-Raad en VO-raad hebben we hiervoor een netwerk informatiemanagement opgezet. In 2023 zijn er acties ondernomen om het netwerk te versterken. Zo zijn er zijn fysieke bijeenkomsten geweest, waarbij elke keer het aantal deelnemers toenam. Daarnaast heeft Kennisnet een aantal artikelen gepubliceerd waarin is getracht de mogelijkheden op het gebied van informatiemanagement voor onderwijsinstellingen te duiden.

Activiteit 25**Inzicht in processen en activiteiten op school met de FORA**

Resultaat 😊

De Funderend Onderwijs Referentie Architectuur (FORA) heeft Kennisnet opgesteld om inzicht te geven in de processen en activiteiten die nodig zijn om vorm en inhoud te geven aan informatiemanagement, informatiebeveiliging en privacy. Dit helpt scholen om doordacht te digitaliseren. In 2023 is er ingezet op de doorontwikkeling van de FORA. Voor een volledig model voor het po en vo zijn er meer processen toegevoegd. De uitwerking van deze processen gebeurt altijd in samenwerking met de sector zelf. De FORA werkgroep waar Kennisnet nauw mee samen werkt, vertegenwoordigt de belangen uit de sector.

Doel

Er zijn ict-producten, -diensten, en -voorzieningen beschikbaar die op een doelmatige en efficiënte manier bijdragen aan de privacy, veiligheid en continuïteit van het onderwijs

Activiteit 26**Betrouwbare en veilige toegang tot educatie collecties met de Entree Federatie**

Resultaat 😊

De Entree Federatie biedt digitale educatieve diensten. Kennisnet heeft dit platform in beheer. Het is van belang dat dit platform toekomstbestendig is en voldoet aan de huidige veiligheidsnormen. In 2023 is het hoofddoel behaald, namelijk afronding van de migratie van het Entree platform. Deze migratie is de afsluiting van een proces waar de afgelopen drie jaar aan is gewerkt. Tijdens de migratie hebben er geen verstoringen plaatsgevonden, dit betekent dat leerlingen en docenten altijd toegang hadden tot digitale leermiddelen. Inmiddels is het nieuwe platform MijnEntree bij vrijwel alle mbo-instellingen in gebruik en nu ook door meerdere scholen in het vo. De eerste componenten van het oude Entree platform zijn reeds uitgefaseerd en er is een planning opgesteld om de overige componenten in de eerste helft van 2024 op te pakken.

Activiteit 27**Realiseren van beter inzicht in de rol van verwerkersverantwoordelijke via Kennisnet**

Resultaat 😞

Het is voor scholen niet altijd inzichtelijk hoe de Kennisnetvoorzieningen met elkaar samenhangen en waarom de specifieke vastlegging van de toestemming voor de uitwisseling

en verwerking van persoonsgegevens zo belangrijk is. Kennisnet heeft zich in 2023 ingezet om de scholen meer inzicht hierin te verschaffen door eenheid en overzicht te bieden in de identiteitsgegevens waarvoor de scholen verwerkersverantwoordelijk zijn. Ook om hen daarnaast de mogelijkheid te geven deze gegevens eenduidig en overzichtelijk te beheren. Er zijn in 2023 veel stappen gezet om het Kennisnet klantportaal en de onderliggende dienstoverstijgende architectuur te realiseren. De complexiteit van de oplossing (de te realiseren keten kent vele componenten) is groot met veel afhankelijkheden van meerdere ontwikkelteams. Als gevolg van prioritering ten opzichte van andere te ontwikkelen voorzieningen is ervoor gekozen om de ontwikkeling van het klantportaal en het ondersteunende register iets te temporiseren. Concreet is ongeveer 75% van de benodigde componenten wel gerealiseerd. Dit zal in 2024 worden voortgezet.

Activiteit 28

Veilige wifi in de schoolomgeving met Eduroam

Resultaat 😊

Met Eduroam biedt Kennisnet veilige wifi voor gebruikers binnen de school en op zoveel mogelijk plekken buiten de schoollocatie. In samenwerking met SURF voorkomen we dat leerlingen hoge kosten maken voor internetgebruik of kiezen voor mindere veilige wifi-oplossingen. Met productinnovaties zorgt Kennisnet er elk jaar voor dat de dienst veiliger, goedkoper of gebruiksvriendelijker wordt. De dienstverlening van Eduroam is in 2023 stabiel geweest en het aantal aangesloten locaties groeit gestaag. De basis is daarmee op orde. De wens om nieuwe functionaliteiten, zoals het ondersteunen van QR-codes voor Eduroam self-services voor gastgebruikers, te introduceren, is uitgesteld. Dit heeft te maken met beperkte capaciteit bij betrokken ontwikkelteams en prioritering van andere te ontwikkelen voorzieningen. De functionaliteit zal op een later moment worden gerealiseerd.

Activiteit 29

Veilig uitwisselen van persoonsgegevens met de Nummervoorziening

Resultaat 😊

Het is van belang dat de veiligheid van persoonsgegevens van leerlingen en onderwijspersoneel beschermd wordt. Hiervoor beheert Kennisnet de dienst Nummervoorziening. Deze dienst zorgt ervoor dat leerlingen en studenten in de leermiddelenketen uniek identificeerbaar zijn. De dienst genereert een pseudoniem waardoor de keten veiliger wordt en de privacy beter wordt gewaarborgd. De dienst heeft in 2023 stabiel gedraaid en kende geen bijzondere incidenten. De adoptiegraad van de Nummervoorziening binnen het po en vo is nagenoeg 100%. Ook in het mbo is het overgrote deel van de instellingen aangesloten op de Nummervoorziening. Inmiddels kunnen ook scholen met dienstverlening van Microsoft gebruikmaken van het pseudoniem. In overleg met DUO en CITO is onderzocht in hoeverre de Nummervoorziening ook binnen andere domeinen dan de leermiddelenketen ingezet kan worden. Er bleek echter geen behoefte te zijn om hier een vervolg aan te geven.

Activiteit 30

Inzicht in en verantwoording over de prestaties en kwaliteit van scholen via Vensters en Scholen op de kaart

Resultaat 😊

Voor deze dienstverlening voert Kennisnet in opdracht van de PO-Raad en VO-raad continu technische en functionele verbeteringen door. In 2023 hebben we de sectorraden ondersteund met de migratie van data naar hun nieuwe platform. Daarnaast heeft Kennisnet het oude Vensters platform en Scholen op de kaart (SODK) onderhouden en geactualiseerd. Gedurende het jaar hebben het Vensters platform en SODK stabiel gedraaid en is vrijwel alle benodigde data beschikbaar gemaakt voor migratie naar het nieuwe platform. Door vertraging in de livegang van het nieuwe platform is op verzoek van de sectorraden de ondersteuning van Vensters verlengd tot medio 2024. Supportwerkzaamheden zijn wel eind 2023 overgedragen aan de Raden.

Activiteit 31

Snel en veilig leerlinggegevens overdragen met de dienst Overstapservice Onderwijs

Resultaat 😊

De dienst Overstapservice Onderwijs helpt onderwijsinstellingen veilig, betrouwbaar, efficiënt en consistent (leerling)gegevens uit te wisselen. OSO is het geheel van afspraken, standaarden en voorzieningen dat een transparante en beveiligde digitale uitwisseling

mogelijk maakt van de benodigde studie- en begeleidingsgegevens van een leerling bij de overstap tussen scholen en/of een aanvraag voor extra ondersteuning. Kennisnet voert constant technische en functionele verbeteringen door. De dienst heeft heel 2023 zeer stabiel gedraaid en het selectieve onderhoud van de applicatie heeft eraan bijgedragen dat de toekomstige beschikbaarheid en stabiliteit eveneens is geborgd.

Activiteit 32 **Beheren van technische adressen op één centrale plek met de dienst Onderwijs Serviceregister**

Resultaat 😊 In het Onderwijs Serviceregister (OSR) kunnen scholen aangeven welke systemen voor hen in de verschillende diensten gegevens mogen uitwisselen. Dit is het zogeheten mandateren. In 2023 heeft OSR stabiel conform de Kennisnet SLA gedraaid. Er zijn geen grote functionele wijzigingen doorgevoerd. Belangrijkste ontwikkeling qua ondersteuning van diensten is de gegevensuitwisseling rondom de eindtoets po waarbij nu ook voor toetsaanbieders mandaten in OSR worden opgevoerd. Deze implementatie is goed verlopen binnen de keten. Daarnaast is in verschillende Edu-V werkgroepen gesproken over de invulling van de rol van OSR in het nieuwe ecosysteem en het daarbij horende afsprakenstelsel. Dit is nog in de beginfase en zal in 2024 worden voortgezet.

Activiteit 33 **Veilig verwerkersovereenkomsten afsluiten met de Dienst Verwerkersovereenkomsten (programma Digitaal Veilig Funderend Onderwijs)**

Resultaat 😊 De Dienst Verwerkersovereenkomsten (DV) is in mei 2023 succesvol opgeleverd en gelanceerd. Met deze dienst kunnen leveranciers en schoolbesturen onderling in een beveiligde omgeving hun verwerkersovereenkomsten met elkaar afstemmen en via een uniform proces afstemmen. Met behulp van publieke en private partners is veel aandacht besteed aan de gewenste functionaliteit en het gebruik door zoveel mogelijk leveranciers. De adoptie bij leveranciers en scholen is zich positief aan het ontwikkelen. Na de livegang is in overleg met de klankbordgroep gewerkt aan nieuwe functionaliteiten en zijn ook kleinere verbeteringen voor operationele stabiliteit doorgevoerd. In 2024 zal gewerkt worden aan verdere uitbreiding van de functionaliteit en een verhoging van de adoptiegraad.

Activiteit 34 **Vergroten inzicht in applicaties met het Productregister en achterliggende tools (programma Digitaal Veilig Funderend Onderwijs)**

Resultaat 😊 Kennisnet draagt zorg voor het productregister om scholen meer inzicht te bieden in welke applicaties er zijn om te gebruiken in het primaire en secundaire proces. Hierdoor kunnen scholen beter doordachte keuzes maken rondom het gebruik van dit soort applicaties. In het productregister wordt metadata rondom onderwijsapplicaties in een centrale databank geïntegreerd, de productcatalogus. In 2023 is er gekozen om ook overige diensten van Kennisnet, zoals de Reisgids Digitaal Leermateriaal en Toolwiel, onderdeel te maken van het productregister. Dit heeft geleid tot de eerste conceptversie van het productregister. Samen met SURF en MBO Digitaal verkennen we de realisatie van één productregister voor het gehele onderwijsveld. We verwachten hier begin 2024 een besluit over te nemen.

Activiteit 35 **Opstellen programma van eisen aanbesteding Access voor dienst Veilig Internet (Sterke Netwerken)**

Resultaat 😊 Met het Programma van Eisen (PvE) voor de aanbesteding Access, stelt Kennisnet SIVON in staat de komende jaren de bestaande afnemers van dienst te zijn en nieuwe wegen in te slaan als het gaat om de doelmatigheid van de dienst. Met de nieuwe aanbesteding, die begin 2023 is gefinaliseerd, is SIVON de nieuwe aanbesteding Acces voor Veilig Internet gestart.

Activiteit 36 **Actualiseren en optimaliseren van het Nationaal Dienstencentrum (Sterke Netwerken)**

Resultaat 😊 In 2023 is er door Kennisnet bij schoolbesturen verkend of aanvullende dienstverlening voor de Oost-West Firewall nodig is. Deze dienstverlening is een aanvulling op de huidige Noord-Zuid Firewall. Uit de gesprekken die Kennisnet heeft gevoerd is gebleken dat schoolbesturen

een eigen firewall en andere veiligheidsmaatregelen op hun scholen willen behouden om uiteenlopende redenen. In 2024 wordt besloten over uitbreiding van de dienstverlening en deze activiteit zal dan onderdeel zijn van het programma DVO. Toch sluit de nieuwe dienstverlening Network-as-a-service, die in samenwerking met SIVON is opgezet, op dit moment goed aan op de behoefte vanuit het onderwijsveld.

Activiteit 37 **Verbeteren continuïteit door leveren van servicemanagement (Sterke Netwerken)**

Resultaat 😊 Het is voor het onderwijs van groot belang dat de dienstverlening van Kennisnet altijd werkt. Om die reden zijn er in 2023 maatregelen genomen om de continuïteit van de dienstverlening nog meer te verbeteren. De voorbereidingen voor de overgang naar een nieuw “overlay” netwerk voor de onderliggende verbindingen is hierin de belangrijkste maatregel geweest. De afronding zal in 2024 plaatsvinden. Dit heeft er uiteindelijk voor gezorgd dat de stabiliteit van het Nationaal Dienstencentrum zeer hoog is geweest en zo hebben er geen P1 verstoringen plaatsgevonden. Dit zijn verstoringen met een hoge urgentie en grote impact.

Activiteit 38 **Leveren en beheren van een betrouwbaar en kwalitatief hoogwaardige Onderwijs Communitycloud**

Resultaat 😊 Kennisnet levert de publieke ict-infrastructuur voor het onderwijs en de basis hiervan wordt gevormd door de Onderwijs Community Cloud (OCC). Op dit onafhankelijke en landelijke platform worden de ict-voorzieningen en diensten van Kennisnet en partners aangeboden. In 2023 is de toekomstige ontwikkel- en (hybride) hostingmogelijkheden voor Kennisnet verkend. De afgesproken serviceniveaus voor het OCC zijn gerealiseerd, het platform is up-to-date qua inrichting en softwareversies. Daarmee is de doelstelling om het OCC toekomstvast en betrouwbaar te laten zijn conform de afspraken geleverd. Daarnaast hebben we verkenningen op diverse infrastructurele onderdelen uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in de voorbereiding aanbesteding Firewalls als onderdeel aanbesteding beheer OCC (afronding april 2024), visie en inzichten rondom web application firewalling, loadbalancing en containerisatie/orgestratie. De eerste omgevingen zijn gecontaineriseerd (docker) waarbij bredere uitrol en inrichting zal volgen in 2024. Daarmee loopt de aanbesteding beheer OCC door naar volgend jaar. Een inventarisatie rondom de wensen binnen de OCC en NDC wees uit dat naast benoemde optimalisatie geen verdere integratie nodig is.

Sturing op de ontwikkeling van technologie en markt

De afhankelijkheid van technologie en de impact die ict op ons dagelijks leven heeft, bewijst dat het noodzakelijk is om te weten hoe technologie – ook binnen het onderwijs – ons denken en zijn beïnvloedt. Het is belangrijk dat het onderwijs begrijp op welke manier technologie wel en niet van toegevoegde waarde is en hierop een visie ontwikkelt, zodat de sector zelf ook richting kan geven aan ontwikkelingen in de markt en technologie. De invloed van (dominante) marktpartijen in het onderwijs is groot, zowel op het gebied van ict, leermiddelen als op de inhoud van het curriculum. Door de kennis te delen, wensen te formuleren, goede vragen te stellen en eisen te formuleren, kunnen scholen zich als professionele klant opstellen en meer invloed uitoefenen op het aanbod. Daarnaast is transparantie in het aanbod vanuit de marktpartijen nodig om keuzevrijheid en de mogelijkheid tot overstappen te stimuleren. Een effectief onderwijsproces vraagt bijvoorbeeld om kwalitatief hoogwaardige leermiddelen die altijd en naar wens beschikbaar zijn. Hiervoor is het onderwijs afhankelijk van een goed werkende publieke ict-infrastructuur en leermiddelenketen. Op sectorniveau en in de ketens vereist dit duidelijke afspraken (standaarden) op basis van een samenhangende en toekomstbestendige doel- en referentiearchitectuur.

Doel	De sector beschikt over visie en informatie die nodig is om te kunnen sturen op markt en technologie
Activiteit 39	Inzicht in de stand van zaken met de integrale ict-monitor
Resultaat 😊	Kennisnet, de PO-Raad en de VO-raad werken samen aan de MYRA, de monitor digitalisering funderend onderwijs. De resultaten uit de MYRA geven inzicht in de stand van zaken met betrekking tot ict in de sector. Het wordt op deze manier voor de sector overzichtelijk gemaakt waar er verbetermogelijkheden en kansen liggen. In 2023 zijn de eerste resultaten voor het funderend onderwijs opgeleverd. Om individuele scholen ook goed van dienst te kunnen zijn, bieden we ook voor hen een rapportage aan waarin de data door ons is geanalyseerd en geduid. De overkoepelende rapportages van het po en vo zijn inmiddels ook gepubliceerd en evaluatie van het project heeft plaatsgevonden. Op basis van alle opgehaalde informatie zal het project in 2024 worden voortgezet.
Activiteit 40	Initiëren van <i>ethics by design</i> door reflectie op pedagogische impact
Resultaat 😞	De inzet van technologie in het onderwijs heeft invloed op de waarden van het onderwijs; rechtvaardigheid, menselijkheid en autonomie. Door het uitvoeren van praktijkonderzoek tracht Kennisnet de onderwijssector in staat te stellen een duidelijkere visie op de gewenste ontwikkeling van technologie te ontwikkelen. Hierdoor kan de sector in samenspraak met leveranciers meer invloed uitoefenen. In 2023 heeft Kennisnet getracht een impact assessment publieke waarden en onderwijstechnologie (IPO) op te zetten, maar deze is niet uitgevoerd. Het project heeft door capaciteitsproblemen vertraging opgelopen. Er is een fundament (een onderzoeksbureau geworven) gelegd om op korte termijn te kunnen starten. De Thomas More Hogeschool pabo, een van onze partners, heeft - met onze hulp - subsidie van het SIDN Fonds ontvangen om praktijkonderzoek te starten. Dit onderzoek zal ook aan de ontwikkeling van de IPO gaat bijdragen. Ook de samenwerking met vijf andere pabo's, verenigd in het Radiant-netwerk, verloopt naar wens.
Activiteit 41	Agenderen en strategisch adviseren op sectorniveau
Resultaat 😊	Kennisnet werkt samen met landelijke stakeholders – zoals de sectorraden, SIVON, SURF en het ministerie van OCW – aan een strategie voor digitalisering in het onderwijs. Vanuit de visie op wat wenselijk is, kan worden gestuurd op de beoogde ontwikkelingen. Kennisnet heeft input geleverd voor verschillende onderwerpen die zijn besproken in de Informatiekamer (het strategisch overleg dat wordt georganiseerd door OCW), bijvoorbeeld – in samenwerking met SURF – over (generatieve) AI. In 2023 is ook veel inzet nodig geweest om de gewenste ontwikkelingen in de leermiddelenmarkt vorm te geven. Zo heeft Kennisnet het ministerie van OCW ondersteund bij het opzetten van een onderzoek naar de leermiddelenmarkt. Daarnaast vindt er op specifieke thema's samenwerking plaats met SIVON. Dit jaar lag de focus daarbij op gegevensuitwisseling en duurzaamheid. Kennisnet denkt ook mee binnen het project Toekomst Distributie (dat wordt uitgevoerd in het kader van Edu-K).
Doel	De sector houdt zich actief bezig met het realiseren van de randvoorwaarden die nodig zijn om technologie op een goede manier te benutten in het onderwijs
Activiteit 42	Ontwikkelen van een concept voor de sector-doelarchitectuur
Resultaat 😊	Om goed voorbereid te zijn op nieuwe ontwikkelingen en het onderwijs goed te ondersteunen met veilige en toekomstvaste diensten en voorzieningen, werkt Kennisnet samen met het onderwijs en betrokken partijen aan een eerste conceptversie van een Funderend Onderwijs Sector Architectuur, de FOSA). De FOSA biedt kaders voor bestaande en nieuwe initiatieven op het gebied van sectorvoorzieningen. In 2023 zijn er goede stappen gezet in de realisatie van de FOSA. Het projectplan is afgerond en de stuurgroep en QA-team zijn opgezet. De informatie die hierbinnen verzameld wordt, zal gebruikt worden voor de voortzetting van het project in 2024.

Activiteit 43**Inzicht in ketenprocessen en -afspraken met de ROSA ketenreferentiearchitectuur**

Resultaat 😊

De Referentie Onderwijs Sector Architectuur, de ROSA, is de ketenreferentiearchitectuur voor het gehele onderwijsdomein die zich richt op informatieketens en (onderwijs) sectoroverstijgende aspecten van informatievoorziening. Het biedt een overzicht van (herbruikbare) voorzieningen en standaarden die beschikbaar zijn voor gegevensuitwisseling. Door het ROSA-beheerteam is het hele jaar door consistent gewerkt aan de backlog van de ROSA. Hierin zijn de wensen vanuit de sector meegenomen. Deze wensen zijn afkomstig uit Edu-V, omdat zij ook haar architectuurkaders heeft gebaseerd op de ROSA. Daarnaast heeft Kennisnet ondersteuning, in de vorm van kennisuitwisseling, verleend aan verschillende werkgroepen. In breder perspectief van onze adviesrol, heeft de architectuurraad dit jaar weer goed gedraaid waarin tijdens de bijeenkomsten antwoord is gegeven op veel adviesaanvragen. Binnen de adviesgroep Samenhang Onderwijs (referentie) Architecturen hebben alle stakeholders uit het veld namens de MORA, HORA, FORA, MOSA en HOSA actie ondernomen om meer eenheid tussen de architecturen te scheppen.

Activiteit 44**Ontwikkelen, beheren en adviseren over standaarden en architectuur in Edustandaard**

Resultaat 😊

Edustandaard is het landelijke en gemeenschappelijke onderwijsplatform waar publiek-privaat wordt samengewerkt aan de (door) ontwikkeling en beheer van standaarden en architectuur voor het po tot en met het ho. Bij de hedendaagse uitdagingen waar het onderwijs voor staat zit een grote organisatorische component waarin architectuurdenken en standaardisatie middelen zijn om positieve ontwikkeling mogelijk te maken. Het bureau Edustandaard wordt uitgevoerd door Kennisnet en SURF en in 2023 heeft het bureau invulling gegeven aan alle procesmatige taken die waren opgedragen vanuit de Standaardisatieraad, zo ook de inhoudelijke uitbreiding van de website. Daarnaast is er ingezet op de samenwerkingsovereenkomst tussen Edustandaard en Edu-V, wat het gevolg is van de notitie 'Governance op architectuur en standaarden een spade dieper' van de Informatiekamer. De redactie van het ROSA begrippenkader heeft dit jaar consistent gewerkt aan haar backlog en dit heeft geresulteerd in een sterke fundatie aan formele ketenbegrippen. Dit komt ook de uitwisseling tussen Edustandaard en Edu-V ten goede.

Activiteit 45**Adviseren en ondersteunen bij publieke regie (extra activiteit)**

Resultaat 😊

Voor kwalitatief goed onderwijs is een efficiënte, veilige, betrouwbare en toekomstbestendige digitale (leermiddelen)infrastructuur nodig. Samenwerking tussen marktpartijen en publieke partijen is een vereiste om afspraken te kunnen maken over het functioneren van de leermiddelenketen en -markt. Kennisnet draagt hieraan bij vanuit de rol als architect en adviseur van het ministerie van OCW en de sectorraden. In 2023 is er gekozen om het periodieke beleidsoverleg te verbreden en de focus van de activiteiten die samenhangen met Publieke Regie op Edu-V te leggen. Deze activiteiten behelzen onder andere deelname aan de Edu-V werkgroepen, projectmatig en inhoudelijk invulling geven aan het programma Edu-V en de ondersteuning en advisering van OCW en de sectorraden in de voorbereiding van de beleids- en bestuurlijke overleggen in Edu-V.

Organisatie Kennisnet

Missie

Goed onderwijs legt de basis voor leven, leren en werken en daagt leerlingen en studenten uit om het beste uit zichzelf te halen. Dat vraagt om onderwijs dat inspeelt op sociale, economische en technologische ontwikkelingen. Kennisnet draagt bij aan goed onderwijs door een professionele inzet van ict mogelijk te maken. Een inzet die daarnaast uitgaat van de waarden van het onderwijs. Als organisatie werken wij voor en zijn wij van het onderwijs.

In 2023 is de basis gelegd voor een nieuwe meerjarenkoers die op basis van recente ontwikkelingen en behoeften vanuit de onderwijssector is opgesteld. Deze meerjarenkoers is onderdeel van het Jaarplan 2023. Kennisnet heeft zichzelf als doel gesteld ervoor te zorgen dat technologie wordt benut om de kwaliteit en toegankelijkheid van het onderwijs te verbeteren en veiligheids- en ict-risico's te beheersen. De nieuwe koers heeft ertoe geleid dat Kennisnet in 2023 vanuit drie rollen haar activiteiten heeft opgesteld, dit zijn: expert en gids, keten- en sectorarchitect plus ontwikkelaar en dienstverlener. Vanuit deze rollen bieden we scholen expertise en diensten zodat zij de komende jaren het beste onderwijs kunnen bieden aan hun leerlingen. De focus ligt nog steeds op scholen en instellingen binnen het primair onderwijs (po), voortgezet onderwijs (vo) en voor een aantal specifieke thema's ook het middelbaar beroepsonderwijs (mbo).

Vanuit onze rol als expert en gids ondersteunen we het onderwijs bij het maken van doordachte keuzes rond digitalisering. Dat doen we op basis van kennis die we ontwikkelen en verzamelen, met in acht neming van wetenschappelijk onderzoek, de onderwijspraktijk en maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. Onze kennis delen we via verschillende (online)platforms. Als ontwikkelaar en dienstverlener realiseert Kennisnet een landelijke publieke ict-infrastructuur waarvan het onderwijs gebruik kan maken. Daarbij sluiten we aan op de behoeften vanuit het onderwijs en worden we geleid door publieke waarden. Tot slot, als keten- en sectorarchitect zorgen we ervoor dat het onderwijs zicht heeft op digitale processen, op de wijze waarop informatie wordt gebruikt en op hoe ict-ketens in het onderwijs zijn ingericht.

De impact die Kennisnet heeft binnen het onderwijs, wordt gerealiseerd door samenwerking en krachtenbundeling. Alleen door goed samen te werken aan dezelfde doelen, worden deze behaald en komen duurzame oplossingen voor onderwijsvraagstukken tot stand. Binnen de uitvoering van de activiteiten werken we om die reden veel samen met het ministerie van OCW, de sectorraden, scholen en publieke en private organisaties. Binnen meerdere activiteiten is er nauwe samenwerking met SIVON.

Kennisnet is een publieke organisatie die wordt gefinancierd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De activiteiten die Kennisnet elk jaar uitvoert, komen tot stand in overleg met de sectorraden en het ministerie van OCW en sluiten aan bij de vraagstukken waar scholen mee bezig zijn

Organisatie

Kennisnet kent twee inhoudelijke units: Voorzelingen en Expertise. Daarnaast zijn er drie stafafdelingen: Strategie & externe betrekkingen, Communicatie en Bedrijfsvoering & control. De afdeling Communicatie was tot 1 november 2023 onderdeel van de unit Expertise. Per 1 november 2023 is de afdeling Communicatie als volwaardige stafafdeling onder de algemeen directeur geplaatst.

De algemeen directeur en de directeur operations vormen samen de directie. De directeur operations is ook eindverantwoordelijk voor de unit Voorzelingen en de afdeling Bedrijfsvoering & control. Kennisnet kent een managementteam (MT) waar de besluitvorming onder eindverantwoordelijkheid van de bestuurder plaatsvindt. Het MT neemt besluiten over de hoofdlijnen van beleid; zowel wat betreft de inhoud als voor de bedrijfsvoering. Het MT bestond in 2023 uit de directie en de manager Strategie & externe betrekkingen en Expertise.

Figuur 1: Organogram Kennisnet

Governance

De raad van toezicht ziet toe op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken bij Kennisnet. Op 29 september 2023 zijn de statuten aangepast. Tot die datum bestond de raad uit 5 leden, waarvan 3 leden werden benoemd door de sectorraden en 2 onafhankelijke leden. Daarnaast werd er door de leden van de raad een onafhankelijke voorzitter aangesteld. Sinds de wijziging bestaat de raad van toezicht uit 6 leden, de onafhankelijk voorzitter – die door de raad zelf wordt benoemd - is onderdeel geworden van de raad. De leden worden benoemd voor een periode van vier jaar met de eenmalige mogelijkheid tot aansluitende herbenoeming. De sectorraden benoemen drie leden, zodat is geborgd dat Kennisnet van en voor het onderwijs blijft. De drie onafhankelijke leden zorgen voor de wisselwerking met de rest van de samenleving. Bij de samenstelling van de raad van toezicht wordt gelet op diverse facetten die de aandacht van de raad vragen. De raad wordt in ieder geval samengesteld op basis van algemene toezichthoudende kwaliteiten, affiniteit met de doelstelling van de stichting en met een variatie in deskundigheden en competenties. Jaarlijks voert de raad een zelfevaluatie uit.

De raad van toezicht:

- functioneert als adviseur en klankbord voor het bestuur;
- ziet toe op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken bij Kennisnet;
- bewaakt een zorgvuldig besluitvormingsproces binnen de stichting, zodat de strategie en bijbehorende activiteiten van de stichting aansluiten op de beleidsagenda's van de sectorraden;
- toetst of er sprake is van een goede dialoog met de sectorraden bij het ontwikkelen van de meerjarenkoers zoals die is vastgelegd in het Meerjarenplan en de bijbehorende meerjarenbegroting;
- is verantwoordelijk voor het goedkeuren van het jaarplan, de begroting en het jaarverslag;
- is werkgever en verantwoordelijk voor het benoemen en beoordelen van het bestuur.

De raad van toezicht bestond in 2023 uit de volgende personen:

- Ewald van Vliet, voorzitter college van bestuur Stichting Lucas Onderwijs (benoemd door de PO-Raad);
- Tijmen Smit, bestuurder Kalsbeek College (benoemd door de VO-raad);
- Gerard Oud (tot 8 december 2023), lid college van bestuur Vonk (benoemd door de MBO raad);
- Rob Neutelings (per 8 december 2023), voorzitter Raad van Bestuur Curio (benoemd door de MBO raad);
- Cathy van Beek (tot 1 juli 2023), Strategic Region Advisor Sustainability (onafhankelijk, voorzitter);
- Jan van der Vliet, waarnemend directeur IT bij de Sociale Verzekeringsbank (onafhankelijk, plaatsvervangend voorzitter per 1 juli 2023);
- Sarah Wilton, voorzitter College van Bestuur van Hogeschool Rotterdam (onafhankelijk).

Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht van Kennisnet neemt goed bestuur en toezicht serieus. In 2023 is voortgebouwd op de zelfevaluatie in 2022 en is de wijze van toezicht houden aangescherpt in het Handboek van de raad van toezicht met daarbij duidelijke afspraken over het toezichtskader en de wijze van vergaderen.

In 2023 hebben er vijf reguliere vergaderingen van de raad van toezicht plaatsgevonden. Tussen de vergaderingen door zijn zaken per mail afgestemd en is de raad van toezicht met informatieve updates op de hoogte gehouden van relevante (politieke) ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en digitalisering. Hierdoor bleef de raad goed geïnformeerd. De auditcommissie, bestaande uit de leden Jan van der Vliet en Ewald van Vliet, heeft vier keer vergaderd. De remuneratiecommissie, bestaande uit de leden Tijmen Smit en Cathy van Beek (en tijdelijk Jan van der Vliet), heeft tweemaal vergaderd. Er is één gesprek gevoerd tussen een delegatie van de raad van toezicht en een vertegenwoordiging van de ondernemingsraad.

Per 1 juli 2023 heeft Cathy van Beek in goed overleg de raad van toezicht verlaten vanwege een nieuwe opdracht als voorzitter Kwaliteitsraad (medische) Hulpmiddelen. Jan van der Vliet, heeft als vicevoorzitter haar taken tijdelijk waargenomen. Eind 2023 is de werving voor een nieuwe onafhankelijke voorzitter gestart met als doel om in Q1 2024 een nieuwe voorzitter aan te stellen. Dat is gelukt.

In 2023 kon Gerard Oud, benoemd door de MBO Raad, vanwege persoonlijke omstandigheden een aantal vergaderingen niet bijwonen. Omdat deze omstandigheden niet toelieten dat Gerard Oud binnen afzienbare tijd weer aanwezig kon zijn bij de raad van toezicht, is eind 2023 een tijdelijke vervanger benoemd. Door de MBO Raad is Rob Neutelings per 8 december 2023 benoemd tot tijdelijke vervanger van Gerard Oud.

In 2023 zijn tijdens de vergaderingen van de raad van toezicht verschillende besluiten genomen. Conform de jaarcyclus zijn de jaarstukken 2022, bestaande uit het jaarverslag en de jaarrekening, goedgekeurd en is de raad akkoord gegaan met het nieuwe jaarplan 2024. Elk kwartaal is de voortgang van activiteiten, opbrengsten en impact van Kennisnet in het onderwijs geëvalueerd op basis van een kwartaalrapportage. De raad is op de hoogte gebracht van de resultaten uit het impact onderzoek dat Kennisnet heeft laten uitvoeren.

Daarnaast heeft de raad van toezicht een aantal wijzigingen in de statuten doorgevoerd in 2023. Deze wijzigingen hebben betrekking op het toevoegen van activiteiten gericht op de inzet van Kennisnet om de cybersecurity in het onderwijs te verbeteren. De statutenwijziging was noodzakelijk om een CERT-functie te kunnen inrichten. Daarnaast zijn er nog twee andere wijzigingen doorgevoerd. Ten eerste is de functie en het stemrecht van de (vergader)voorzitter gewijzigd naar een lid als toezichthouder én stemrechthebbende. Ten tweede zijn wijzigingen aangebracht in het kader van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (“WBTR”), die per 1 juli 2021 in werking is getreden.

In 2023 is ook regelmatig over de positionering van Kennisnet en de samenwerking met partnerorganisaties gesproken, mede in relatie tot verschillende onderzoeken die in 2023 zijn gestart.

Het onderwijs staat voor een transformatie waarbij digitalisering en kunstmatige intelligentie in het bijzonder van grote invloed zijn. Kennisnet heeft in meerdere opzichten een belangrijke rol bij de ondersteuning van het onderwijs met expertise, diensten en voorzieningen in de ict-basisinfrastructuur. Zowel met de basisactiviteiten als in groeifondsprogramma's. De raad van toezicht ziet dat Kennisnet een essentiële rol vervult in het onderwijs als expert en gids, ontwikkelaar en dienstverlener en keten- en sectorarchitect. De raad van toezicht heeft er dan ook het volste vertrouwen in dat Kennisnet een grote impact heeft op het onderwijs en van grote meerwaarde zal blijven.

Governance Kennisnet: de raad van toezicht

Kennisnet is georganiseerd volgens het raad van toezicht-model. De raad bestaat uit zes leden, waarvan twee onafhankelijke leden en drie leden die benoemd worden door de sectorraden (PO-Raad, VO-raad en MBO Raad). Daarnaast is er een onafhankelijke voorzitter. De raad van toezicht heeft een kritische en objectiverende rol en geeft aandacht aan de koers, positionering en voortgang van activiteiten. Bovendien bewaakt hij het besluitvormingsproces binnen de stichting waarbij het van belang is dat de strategie en bijbehorende activiteiten aansluiten op de beleidsagenda's van de sectorraden. Aan het einde van 2023 zijn de statuten gewijzigd en in begin 2024 heeft de minister van OCW deze bekrachtigd met een verklaring van geen bezwaar.

Goed bestuur en goed toezicht is een actueel en belangrijk thema in de gehele publieke sector en zeker ook in het onderwijs. Daarom heeft de raad van toezicht aansluiting gezocht met de diverse governancecodes in zijn Handboek raad van toezicht. In dit handboek heeft de raad een viertal pijlers gedefinieerd, die richtinggevend zijn voor de manier waarop hij haar taken wil invullen, namelijk:

- **Strategie**
Een belangrijke rol van de raad van toezicht is om samen met de bestuurder voor de lange termijn een goed beleid uit te zetten voor Kennisnet. In een meerjarenplan (of meerjarenkoers) wordt de strategie vastgelegd. Het meerjarenplan wordt goedgekeurd door de raad van toezicht en vervolgens vastgesteld door de bestuurder.
- **Risico's**
Voor de raad van toezicht is het belangrijk om te weten welke risico's geïdentificeerd zijn en op welke manier de bestuurder hiermee omgaat. De raad bespreekt twee keer per jaar de geïdentificeerde risico's en onzekerheden en de geplande reacties hierop.

- **Middelen en organisatie**

Voor de uitvoering van de missie en strategie van Kennisnet is een gezonde organisatie nodig. Dit betekent dat middelen en beleid met elkaar in balans zijn en dat de juiste mensen op de juiste plek zitten. De raad van toezicht controleert of de bestuurder de beschikbare middelen optimaal inzet voor het opbouwen van een duurzaam Kennisnet. Ook adviseert de raad de bestuurder over het 'in control zijn' van de organisatie.

- **Stakeholders**

Naast een gezonde organisatie is het van belang dat adequate relaties worden onderhouden met stakeholders. De raad van toezicht toetst of het bestuur voldoende aandacht heeft voor de wensen en behoeften van de primaire stakeholders. Dit zijn in eerste instantie de bestuurders, verenigd in de raden in het funderend onderwijs, de MBO Raad en het ministerie van OCW. Ook controleert de raad de relatie met andere relevante partijen in het onderwijsveld. Als laatste heeft de raad oog voor de interne stakeholders van Kennisnet, dit zijn de medewerkers. Daarom is er regelmatig contact tussen de raad, de bestuurder, het MT en de ondernemingsraad.

Organisatieontwikkelingen

Per 1 januari 2023 is er een nieuwe managementlaag toegevoegd binnen de unit Expertise. Dit betekent dat sinds dit jaar binnen deze unit gewerkt wordt vanuit vier inhoudelijke domeinen met elk een coördinerende domeinmanager.

Kennisnet heeft in 2023 een onafhankelijk onderzoek laten uitvoeren met als doel om te bezien hoe we onze impact kunnen vergroten. Een impactanalyse van een aantal van onze producten en het productportfolio die Kennisnet aanbiedt, maakt inzichtelijk in welke mate wij erin slagen om onze doelen te bereiken. Het nadenken over, bespreken van en het uiteindelijk vergroten van de impact van Kennisnet speelt een rol bij het opstellen van toekomstige jaarplannen en het uitvoeren van de activiteiten.

In 2023 zijn statutaire doelstellingen aangevuld, deze hadden onder andere betrekking op het toevoegen van activiteiten gericht op de inzet van Kennisnet gericht op het verbeteren van cybersecurity in het onderwijs. Dit was noodzakelijk om een CERT-functie (Ad 1) te kunnen inrichten. Daarnaast zijn er nog twee andere wijzigingen doorgevoerd:

- 2) De functie en het stemrecht van de (vergader)voorzitter gewijzigd naar een RvT lid als toezichthouder én stemrechthebbende;
- 3) Wijzigingen in het kader van de Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen ("WBTR"), die per 1 juli 2021 in werking is getreden.

Communicatie

De communicatie richting het onderwijs is het afgelopen jaar via verschillende (Kennisnet)kanalen verlopen. Onze website is het primaire communicatiekanaal. Via kennisnet.nl zijn vele artikelen, podcasts, grotere publicaties en aankondigingen voor webinars en bijeenkomsten gepubliceerd. In 2023 is er hard gewerkt aan de nieuwe Kennisnet-website. Deze zal in 2024 worden opgeleverd. Ook op sociale media zijn we actief, met name onze bedrijfspagina op LinkedIn is veelvuldig gebruikt om onderwijsprofessionals te informeren over onze publicaties.

Het congres OnderwijsInzicht dat Kennisnet elk jaar organiseert heeft afgelopen jaar een recordaantal aanmeldingen gekend, namelijk 700. De respondenten die naar aanleiding van hun deelname het feedbackformulier hebben ingevuld, geven het gehele congres een 3,8 op de schaal van 5.

In samenwerking met een extern bureau is het afgelopen jaar het Public Affairs-traject voortgezet om de zichtbaarheid van Kennisnet te vergroten en de Haagse politiek beter te informeren over ontwikkelingen rond digitalisering en onderwijs.

Personeel

De samenstelling van het personeel en verzuimcijfers over 2023 worden weergegeven in onderstaande tabel.

	2023	2022
Aantal medewerkers per 31-12	126	122
Aantal fte per 31-12	112,6	110,74
Verhouding man/vrouw/overig in % (per aantallen medewerkers)	46,8% / 52,4% / 0,8%	54,1%/ 45,08%/ 0,82%
Verhouding parttime/fulltime in % (per aantallen medewerkers)	61,9% / 38,1%	55,7%/ 44,3%
Aantal medewerkers in dienst getreden	17	25
Aantal medewerkers uit dienst getreden	13	9
Ziekteverzuimpercentage	4,15%	4,91%

Het totaal aantal medewerkers is in 2023 gestegen met 4 personen, het aantal fte's met 2,15. Van de 13 medewerkers die in 2023 uit dienst zijn getreden, hebben 3 medewerkers, in overleg met Kennisnet, de overstap naar SIVON gemaakt, is het dienstverband met 1 medewerker geëindigd met wederzijds goedvinden, is 1 medewerker 2 keer kort in dienst geweest op basis van een tijdelijke arbeidsovereenkomst vanwege kortdurende ondersteunende werkzaamheden en hebben 7 medewerkers hun dienstverband opgezegd.

Sinds enkele jaren is de arbeidsmarkt in snel tempo veranderd en is er schaarste. Kennisnet merkt dat vooral voor specialistische functies (informatiemanagement, informatieanalyse, cloud engineering en ict-architectuur) maar ook voor meer algemene functies op het gebied van projectmanagement, administratief ondersteunend en beleidsadvies. Dit is echter niet uniek voor Kennisnet. Deze schaarste is in heel Nederland voelbaar. In deze schaarse arbeidsmarkt is het nog belangrijker gebleken om oog te hebben en te houden voor goed werkgeverschap en wat voor een kandidaat de meerwaarde is van werken bij Kennisnet. Uiteraard zonder daarbij de gewenste kwaliteit uit het oog te verliezen. Dit betekent dat wervingstrajecten steeds meer maatwerk zijn. Onze maatschappelijke bijdrage als organisatie en meer in het algemeen "werken voor het onderwijs", in combinatie met de veelzijdige inhoudelijke uitdagingen zijn belangrijke redenen waarom (ervaren) medewerkers de overstap maken naar Kennisnet.

Het ziekteverzuimpercentage 2023 schommelt rond de 4% en is 0,76%-punt gedaald ten opzichte van het verzuimpercentage 2022. Het ziektepercentage wordt voor meer dan de helft bepaald door 'lang verzuim' (dit is meer dan 43 roosterdagen). Aan 'lang verzuim' ligt een duidelijke medische oorzaak ten grondslag (lichamelijk en/of psychisch) hetgeen betekent dat de invloed van Kennisnet op de duur van het verzuim beperkt is want die is vooral afhankelijk van het genezingsproces en medische begeleiding. De ziekmeldingsfrequentie is 1,06. Dit betekent dat een medewerker zich gemiddeld een keer per jaar ziekmeldt.

Financiën

	Begroting	Wijzigings verzoek	Realisatie	Verschil wijzigings verzoek	
Basisportfolio					
Lijn 1: Kwaliteit van onderwijs	€ 3.323.962	€ 3.037.899	€ 2.880.521	€ 157.378	5%
Lijn 2: Betrouwbare, veilige en flexibele organisatie van ict en informatie	€ 5.308.981	€ 4.543.843	€ 4.428.857	€ 114.986	3%
Lijn 3: Sturing op de ontwikkeling van technologie en markt	€ 1.009.057	€ 1.146.297	€ 1.170.840	€ -24.543	-2%
Overkoepelend	€ 2.449.380	€ 2.305.328	€ 1.957.397	€ 347.931	15%
Organisatiekosten	€ 1.366.291	€ 2.424.304	€ 2.451.937	€ -27.633	-1%
Totaal basisportfolio	€ 13.457.671	€ 13.457.671	€ 12.889.552	€ 568.119	4%
Sterke netwerken					
Activiteit F: Sterke netwerken - Samenwerkende schoolbesturen	€ 818.408	€ 818.408	€ 818.408	€ 0	0%
Activiteit G: Sterke netwerken - Externe connectiviteit	€ 10.924.644	€ 10.924.644	€ 10.924.644	€ 0	0%
Totaal Sterke netwerken	€ 11.743.052	€ 11.743.052	€ 11.743.052	€ 0	0%
Extra activiteiten					
Activiteit H: Extra - Leraar24 ambassadeurs	€ 30.500	€ 30.500	€ 25.963	€ 4.537	15%
Activiteit I: Extra - Publieke regie	€ 418.777	€ 418.777	€ 165.289	€ 253.488	61%
Totaal extra activiteiten	€ 449.277	€ 449.277	€ 191.252	€ 258.025	57%
Totale Begroot	€ 25.650.000	€ 25.650.000	€ 24.823.856	€ 826.144	3%

Kennisnet wordt voornamelijk gefinancierd met subsidiegelden vanuit het ministerie van OCW. Kennisnet heeft oorspronkelijk een subsidie aangevraagd voor € 25.650.000. Gedurende 2023 heeft Kennisnet een wijzigingsverzoek ingediend. Dit betrof verschuivingen binnen tussen de activiteiten en het vervallen van de eigen bijdrage vanwege lagere bestedingen.

Basisportfolio

De realisatie in het basisportfolio ligt € 568.000 onder het wijzigingsverzoek, een afwijking van 4%.

Binnen Lijn 1: 'Kwaliteit van onderwijs' is er vooral minder inzet van extern personeel doordat het opschalen van het team Wikiwijs later heeft plaatsgevonden. Daarnaast liggen de kosten voor Les op Afstand en Leren voor het Examen onder begroting, deels door beperkte beschikbaarheid van de projectleider door ziekte.

Binnen Lijn 2: 'Betrouwbare, veilige en flexibele organisatie van ict en informatie' is er minder besteed doordat er meer ontwikkelcapaciteit nodig was voor het aanvullend gefinancierde programma Digitaal Veilig Onderwijs. Hierdoor was er minder beschikbaar voor ontwikkeling binnen het basisportfolio. Daarnaast zijn er besparingen gerealiseerd op de thema's ict-infrastructuur en ict-voorwaarden.

Binnen de post overkoepelend zijn de lagere kosten vooral gelegen in lagere personele kosten door openstaande vacatures, die later of nog niet zijn ingevuld.

Sterke Netwerken

De ophoging Sterke Netwerken bedraagt € 11.743.000 voor 2023. Er is 3.588.000 aan uitgaven geboekt. Er is € 8.155.000 minder besteed dan ontvangen. Dit bedrag wordt in overeenstemming met de afspraken met het ministerie van OCW toegevoegd aan de bestemmingsreserve Sterke Netwerken. In wijzigingsverzoek was rekening gehouden met een toevoeging aan de bestemmingsreserve van € 7.419.000. Er is sprake van een onderbesteding van € 736.000. Dit betreft voornamelijk besparingen op de inzet van extern personeel en beheerlasten. Daarnaast is er een forse rentebate gerealiseerd door de toename van de rentepercentages in 2023. In 2022 was de rentevergoeding nog negatief.

De ophoging voor Sterke Netwerken wordt jaarlijks aangevraagd. Deze ophoging van de instellingssubsidie was toegezegd tot en met 2024. Met het ministerie van OCW is afgesproken dat de activiteiten in het kader van het NDC mogen doorlopen in 2026. Hiervoor wordt dan de bestemmingsreserve aangewend. Er is een aanvraag gedaan om deze termijn te verlengen naar 2027.

Extra activiteiten

De extra activiteiten betreffen de activiteiten voor het ambassadeurstraject Leraar24 en de werkzaamheden met betrekking tot publieke regie.

De onderbesteding betreft voornamelijk de activiteiten in het kader van publieke regie. In 2023 is hierbij vooral inzet geweest van medewerkers van de betrokken organisaties onder coördinatie van de programmacoördinator. De begrote extra externe inzet is nagenoeg niet nodig geweest.

Ondernemingsraad

In 2023 bestond de Ondernemingsraad (OR) uit 5 leden, van wie de werkzaamheden en functies een brede representatie vormen van Kennisnet. In totaal hebben er drie leden de OR verlaten (Sander Ewald, Hestia Monster en Bas Klein) en zijn er twee leden bij gekomen, te weten Michiel van der Plaats en Denise van Der Heide. Vivi Setiono heeft het vicevoorzitterschap overgenomen van Sander Ewald. Roza van Cappellen en Anja Bijster-Krol (ambtelijk secretaris) maken de OR compleet.

Elke twee weken vindt er een algemeen overleg van de OR plaats. Daarin worden actuele signalen, actiepunten en de planning doorgesproken. Hiernaast is er elke zes weken een formeel overleg (FO) tussen de OR, de bestuurder en de manager P&O. In maart heeft er een BOT (Benen-Op-Tafel) sessie plaatsgevonden met deze bezetting.

Ter ondersteuning van de relatie met en de zichtbaarheid richting collega's organiseerde de OR in juli 2023 het World Café, waarin deelnemers hun ervaringen bij Kennisnet konden delen binnen het kader van diverse thema's. Ook dit jaar werd het World café goed bezocht. Hiernaast nodigde de OR regelmatig individuele collega's uit om op de Open Stoel (OS) plaats te nemen en in gesprek te gaan.

De OR is zeer actief geweest binnen diverse belangrijke onderwerpen:

- De OR heeft ingestemd met het voorgenomen besluit tot het contracteren per 1 januari 2023 voor een periode van vier jaren van een nieuwe arbodienst: "Care for Companies".
- Het twee-jarlijks Medewerkersonderzoek (MO) is weer gehouden. De uitkomsten daarvan zijn besproken met de bestuurder. De OR heeft haar rol genomen door inbreng en aanbevelingen.
- De Risico-Inventarisatie (RI&E) heeft plaatsgevonden. De Ondernemingsraad heeft deelgenomen aan diverse gesprekken en ook de uitslag besproken met de bestuurder.
- Er zijn adviesaanvragen geweest rond de herpositionering van de afdeling Communicatie en daarbij de herpositionering van relatiemanagement. De OR heeft hierover de betreffende collega's geraadpleegd en op basis daarvan een positief advies uitgebracht met daarbij aandacht voor de optimalisatie van processen.
- De OR bleef aandacht vragen voor de werksituatie binnen een aantal belangrijke diensten. Hierdoor is er een passende verbetering in gang gezet voor zowel het personeel als de organisatie.
- De OR heeft zich beziggehouden met hoge werkdruk op diverse afdelingen.
- Hybride werken houdt stand, ook in 2023, na de corona-periode. Daarbij staat de OR voor het maken van goede afspraken met de leidinggevenden.
- De OR blijft vitaliteit van alle werknemers belangrijk vinden en blijft de mogelijkheden daarvoor onderzoeken.
- In 2023 heeft de OR 2 maal een bijscholingsevenement georganiseerd voor de OR-leden.

Vooruitblik: Jaarplan 2024 “Koers houden”

In 2024 bouwt Kennisnet voort op de meerjarige koers uit 2023. De titel van het Jaarplan 2024 ‘koers houden’ geeft blijk van het doorzetten van deze reeds ingezette koers. We beschouwen 2024, net als 2023, als een schakeljaar. We zijn nog steeds in afwachting van enkele onderzoeksresultaten vanuit OCW die Kennisnet in de meerjarenkoers wil inzetten om met alle partners een stabiele basis voor de toekomst neer te zetten.

Kennisnet richt zich ook in 2024 (met onze partners) op drie strategische thema's:

- Kwaliteit van onderwijs
- Betrouwbare, veilige en flexibele organisatie van ict en informatie
- Sturing op de ontwikkeling van technologie en markt

Dit doen we ook weer vanuit de drie reeds opgestelde rollen: expert en gids, ontwikkelaar en dienstverlener en keten- en sectorarchitect.

Gezien de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden sinds 2023 is er in 2024 extra aandacht voor:

1. Het agenderen en duiden van nieuwe ontwikkelingen. We hebben gezien dat technologische ontwikkelingen elkaar in een rap tempo opvolgen, denk hierbij aan de opkomst van generatieve AI. Voor het onderwijs is het belangrijk om deze nieuwe technologie goed te duiden, wat zijn de kansen, maar ook welke risico's en bedreigingen brengt deze nieuwe technologie met zich mee.
2. Het inzetten op publieke waarden en het beschermen van leerlingen en leraren.
3. Het goed blijven verhouden tot internationale ontwikkelingen.

Naast deze drie extra aandachtspunten, herijken we jaarlijks het basisportfolio of er (binnen het budget) intensiveringen op bepaalde activiteiten nodig zijn.

Het jaarplan telt in 2024 35 activiteiten. Voor de uitvoering van deze activiteiten is € 18,97 miljoen beschikbaar. Naast dit basisportfolio zijn er ook dit jaar additionele programma's en projecten. Deze worden in de paragraaf hieronder nader toegelicht.

Kennisnet is ervan overtuigd dat je samen sterker staat en verder komt. Samen met het ministerie van OCW en de sectorraden werken we vanuit de hierboven genoemde strategische doelen aan een landelijke publieke ondersteuning. Om deze ondersteuning te realiseren, bundelen we onze krachten met andere publieke organisaties zoals SIVON, SURF, SLO, Cito, NOLAI en het NRO. We hebben in 2024 de rolverdeling goed in beeld gebracht. Er is regelmatig afstemming met deze partijen om de samenwerking te verbeteren en in 2024 wordt de rolverdeling verder geoptimaliseerd. Dit gebeurt mede op basis van de uitkomsten vanuit het beleidsadvies over de ict-basisinfrastructuur. Daarvoor startte OCW in 2023 een onderzoek en de verwachting is dat de resultaten dit jaar worden opgeleverd.